

ذم، هَزَمَةٌ هَزَمًا نَكَسَتْ فَلَاحِيَهُ
 وَاَنْ يَأْكُرَ مَا كَوَّبَ بِدَا اَم
 وَهَزَمَ فَلَاحًا نَزْدًا اَوْ اَجْنَانًا
 اَبِيْنَ سَفِيْثٍ دَرَامًا وَاَبْرَامًا نَفَاثًا
 وَهَزَمَ لَهْ حَقَّةٌ جِيْعًا اَزْ حَقِّ
 اَوْ اَبِيْ شَكْسْتٍ وَنِيْزَ هَزَمَ بَانِكًا
 كَرِيْمًا كَمَا نَ وَشَكْسْتِيْنَ شَكْرًا وَاَشْمِيْنَ رَا
 هَزَمِيَّةٌ كَسْفِيْنَةٌ مَثَلُهُ دَحَاةٌ كُنْتُ
 اَمْهَزَمَ، كَسْفَمُ اَزْ اَعْلَامِ اَسْتِ
 وَابُو الْمَهْزَمِ زَيْدٌ اَبُو عَبْدِ الرَّحْمَنِ
 بِنِ مَضِيَانَ تَابِيْعِي
 مَهْزَمٌ، اَبْرَابَانِكٌ وَنَزْدٌ
 نَهْزَمٌ، بَانِكٌ كَرِيْمٌ كَمَا نَ تَمِيْدَةٌ
 شَكْسْتٌ شَدْنٌ عَصَا وَاَبَانِكٌ اَوْ اَنْزَا
 وَاَكْرِيْمِيْنَ اَبْرُوْرِيْدَةً كَشْتِيْنَ مَشْكٌ
 اَزْ نَعْلِيْ رَوَانِكٌ كَرِيْمٌ رَعْدٌ
 اِضْتَمَمَ الْقَدَمُ اِضْتِمَامًا
 فَتِ اَسْبَ چَا كَرِ شَنِهٌ شَدْنٌ
 اَوْ اَزْ تَكْسَالٌ وَنِيْزًا اِهْتَمَمَ شَكَاةٌ
 وَاَكْرِيْمِيْنَ اَبْرُوْرِيْدَةً شَنِهٌ شَدْنٌ اَوْ اَنْزَا
 تَكْ اَسْبَ وَاَكْرِيْمِيْنَ وَاَشْمَالِيْ كَرِيْمٌ
 وَرَاكٌ مَنَّا اِهْتَمَمُوا ذِيْجَعْتِكُمْ
 اِيْ بَادِرُوَالِ ذِيْجَعْتِكُمْ اَبْلُو
 شَتَا مَتْنٌ يَّقَالُ اِهْتَمَمَ اِلَيْهِ
 وَاِنْهَزَامٌ اَشْكَسْتَهُ شَدْنٌ كَرِيْمٌ
 خَرُوْنَ شَكْرًا وَاَعْلَامٌ شَدْنٌ كَرِيْمٌ
 بَخْلَانِيْدِيْنَ اَنْكَسَتْ وَاَوْسَى وَاَشْكَاةٌ
 وَكَفْتَهُ شَدْنٌ عَصَا چَنْدَا اَنْ اَوْ اَنْزَا
 بَرَا اِيْ اَزْ وَاَوْسَى
 هَزَمٌ رَجٌ هَزْمَةٌ، كَرِيْمَةٌ
 سَخْنٌ مَتَا اِيْ وَاَبِيْ اَسْبَ وَاَبِيْزِيْشٌ
 اَوْ اَزْ اَسْبَ زَايِدٌ
 هَزْمًا اِيْجٌ، كَعْلَابَةٌ اَوْ اَزْ اَبِيْ اَسْبَ

واليم زايده
 هزم را هزما هزما، جوش سخت نيك
 سرزنش و عتاب كردن و سختي نوان
 هزما ميمن، كفضيل شهر است بعرب
 هزمل (هزما ميل) كفاجح آواز ا
 اصلها از ميل -
 هزبن دهوزن، كجوه هر كرو و بخار
 و مرضي است و در طبني از خمير
 دهوازن، بافتح قديم است از قيس
 هزن ع هزنوع، نينج
 گيا ہے است شبير بطرثوت ادهوا
 بالراء والفين العجبت
 هزو ايوهن و كينط، بافتح يكي از
 حاشي بشام بن عبد الملك است
 ان، هزا هزوا بافتح يريز و زويت
 هس ب هسب، بافتح پسند
 و كفايت، بحوجب
 هس ج هسجان، كسر الهاء و ايسن
 هسب است بجم
 هس د هسد، بحر كنه شير ميش
 و هر دوير
 هس ر هسرتا، باضم زو يگان و عيشا از اعلام
 و جمال مسير حشر كانه ابد الهم قما اواله امر
 هس س هسس، بالضم و السكون
 كلمه است كه بال كوسپندان راز بر كند
 دهسيس، كامير كوفته و ريزه
 ريزه و سخن پنهان و نرم
 دهسهاس، بافتح شبان كه
 كوسپندان را هر شب چراند و
 پاس وارد و آنكه شب خواب
 نكند جسد كارے و عصاب و در قرب
 هسهاس، قرب شتاب
 هسهاسين، بافتح آواز

خفي جن كوشب در سا باق يوشب
 هسهايس الناس كلام خفي كوشب
 نشود مع هسهاسته
 دن، هسه هسا بافتح كوفت كرا
 و شكست
 هس، هس التجل هسا بافتح
 سختي اندر شيده امرے و در آمد و دول او
 هسهاسته، آواز كرون زره
 و براي به و آواز حرکت پائے و
 جز آل شب و آواز خفي حرکت
 هر چيزے و پوسسته رواں شدن
 آب و زفتن شب
 هسهايس، بمعاني هسهاسته
 هس ع دهاسع و هسع، كسر و
 هسيع كزير و هسيع كسبر هر چهار
 پسراں هيسع بن حميد بن بلاند
 دهسيع، بافتح نام مردے
 دن، هسع هسعا بافتح شافه
 هس هس بافتح شكستن لفة
 في الهسينم -
 هسس، بضمين داغ كندگان
 لفة في الحسم -
 هوسم، كجوه شهرے اسف
 پس طبرستان
 هس ر دهسرا، بافتح بكي چينه
 و نكلى آن
 دهسراة، بافتح بزرگ منشي و
 فريدي هسيراة مصغراں كانه
 ابدال الهم قما اواله امر قما اواله امر
 (دهسيراة هسيراة)، كفرسته در حست
 كه بر كوش زو و بيفتد
 شجره هسورا كصبور و در حست
 كه بر كوش زو و بيفتد

دَشْتَن کجیہ رزم سست و
 کیا ہے دست سست آن کسک
 دشمن سے کہ کیا ہے ہاتھ ادا دشت
 ہے رگستان یا کوئٹہ
 دیشٹار ہاکسہ شتر اودہ کہ
 بچو دشمن پیش آید کشن را اوبالینہ
 نصین با رگیز و حکان ماہن
 دوشٹون شتر اودہ سوختہ
 دن، مکرانہ ناکہ شکر با صنعت
 ہمدیش رستان آن دوشنیہ
 دشش دش دش با صنعت سست رزم
 ہرچونے در سپہ بسیار خوب آور
 طلائ صلورہ دنان رزم و مرد شادمان
 دتازہ رو سے و سبک روح
 یقال انما بہ قتل بکس نہیں شادمان
 و یقال اذا مدح رجل مثا الکس
 یعنی مرد رزم و دسان خوب ہے
 وقت خوب سخن از دوسے عواج را
 دوشٹوشن، کامیرا کر از سوال
 ظاہر ہنگام خوش و شاد کرد و
 مرد سست از نام و رزم
 دَشْتَن مَشَان، کسباب نان رزم
 دَشْتَن مَشَان، کسب و ریزہ ہا
 و رزبہ مَشَان، کتازہ شکر
 کہ از دوسے آب کجیہ شکر ہا
 دَشْتَن مَشَان، مرد و کجیہ سخی
 دن، دَشْتَن مَشَان، مَشَان
 با صنعت بھارہ برگ و رخت را
 کافر و درند قال اللہ تعالیٰ کَشْتَن
 یقال علی حنی -
 رض، مَشَان مَشَان مَشَان
 رزم بسست کردیہ و نیز مَشَان کت
 و مَشَان مَشَان شادمان

دشادمانی و سبکی نمودن و فرسند
 شدن و جان ہشت ہا
 خَفَضَتِ السَّيْفُ و از سبب نیز آید
 دَشْتَن مَشَان، جنابین رزم
 دَشْتَن مَشَان، مسطہ نمودن را
 دشادمان کردانیدن
 دَشْتَن مَشَان، لاف اعلیٰ زن
 شومی و دست شادمان بٹوے
 دَشْتَن مَشَان، کس شومون
 دشش دَشْتَن مَشَان، کسینتہ الا
 شتر و جزاں کہ بیہ دستوری خصم
 بزد و باز کردانند و زودہ و شتر و جزاں
 دَشْتَن مَشَان، کجیہ رتہ شتر اودہ
 کَلْبَال سَدِیہ
 دَشْتَن مَشَان، ہشید داون کے را
 دَشْتَن مَشَان، شیر اندک فرود
 آوردن شتر اودہ
 دَشْتَن مَشَان، سر ارشدان برستور
 بیہ دستوری، کسش
 دشش دَشْتَن مَشَان، با صنعت شکرستن
 مان خشک، ہر چیز خشک یا میل کا پاک
 یا مجموعہ شکرستن استخوان و در ہا
 رزم و بیہ یا ہر چیز خشک
 اشد یا تر مَشَان لغت است نزل
 و گرامی کردن و بزرگ داشتن و ہمہ
 شیر و شیدن یا بجمہ کہند دست
 دوشیدن و شکرستن یا دوشنت
 خشک، والفعل من ضرب
 دَشْتَن مَشَان، با صنعت نفس شکر الحبل
 الکذابہ -
 دَشْتَن مَشَان، حرکت بڑا کہ ہے
 مَشَانات جمع -
 دَشْتَن مَشَان، نصین کوبک رزم

دوشندگان شیر
 دَشْتَن مَشَان، گنگ جو اندر
 دَشْتَن مَشَان، کامیر شکرست دست
 از نام دیکھا ہے است خشک کرین
 ریزہ کرد یا ہر گیاہ خشک و ہر چیز
 خشک و درخت پوشیدہ
 دَشْتَن مَشَان، کسینتہ زمین کہ
 و مَشَان خشک کردہ، یقال ماہر لاشتر
 کجیہ یعنی او جو اندر و جو اور است
 دَشْتَن مَشَان، کجیہ رزم شکرست
 دَشْتَن مَشَان، کتاب جو اندر می دنام
 پازہ صحابی دسی محدث است
 دَشْتَن مَشَان، بن عبد الملک و ہم خلیفہ
 از خلفائے میں ایہ
 دَشْتَن مَشَان، لقب پر عبد الملک
 کہ عمر و نام دوشنت لقب لاند اول من
 ثرد الثرید و ہشتمہ قال الشاعر
 عمرو العلاء ثم الثرید لقومہ
 درجال مستکہ مَشَان
 عجاف -
 دَشْتَن مَشَان، شکرستی رزم
 شکند یا شکند آزابے جہاے یا
 بشکند آزابے باز دال، شکرستن
 شکستہ دَشْتَن مَشَان، فرا شرا
 دَشْتَن مَشَان، شکرست است کجیہ
 موشح را دَشْتَن مَشَان، برسی و آبکی
 شکرستی
 دَشْتَن مَشَان، کجیہ نام مردے
 دَشْتَن مَشَان، با صنعت شیر پی
 دَشْتَن مَشَان، ہاکسہ شتر اودہ
 زودہ و شتر اودہ
 دَشْتَن مَشَان، کجیہ نام مردے
 دَشْتَن مَشَان، کجیہ وہی بیہ

بفتح انجوسى كرم بر ايشان يا
 فرود آمد و نیز هضم شکستن
 طعام در معده يقال هضم الذوات
 الطعام تفکده استم کردن چشم
 گرفتن برکے و چیزے از حق کے
 باز شکستن و مانند بنفے از حق
 برکے
 رس، هضم اللبن هضمًا
 حرکت باریک شد و در آمد شکم
 کوبه بطن مضموم لغت بست
 ازان و نیز هضم باریک کردن
 تیسگه و بزم در آمدن پهلوانے و
 راست کشتن استخوان پهلوانی
 اسپ و مضم کردن بدن اعلاے شکم
 آن در راست شدن شکم در آمدن
 اعلاے آل و آل عیب است
 و هضمناک، دندان شیر افکندن
 شتر چه آمدن بسال پنجم یا ششم و
 بر آوردن غیر آن و نیز دندان شیر
 افکندن گو سپند يقال
 أمضمت الأبل للاجذاع و
 الأسداس جمعًا إذا ذهب ثمانها
 و كتح مضمم، کظم تیسگه
 باریک و نازک
 قسبة مهممة، که مضمة
 فی لطف و بنو مهممة می است
 و هضم، ستم نمودن چشم گرفتن برکے
 و سقا شدن و کم آمدن از صم
 و مهمتضم، مظلوم و ستم رسیده
 را هضمناک، ستم کردن و چشم گرفتن
 برکے و چیزے از حق کے باز شکستن
 و طلع مضمم، کسب مضار
 شکوفه نرما چسبیده در غلات

و انهدام، کوار و شدن منه
 طعام سریع الا نهضام یعنی زود کوار
 غلات بطوع الا نهضام یعنی بر کوار
 وض و هضامة، با کسر کسبه و ملوثر
 و اعضاء، کوارے مردم
 و هضامة، کول شمردن و سبک
 و تغیر اکاشتن
 و طرد هطری، مقصود علمی است
 و دوسه بر من، کوار و چه در زمین
 دن، هطرا الكلب هطرا
 کشت آزار بچوب یا عام است و نیز
 هطرية با ففتح زاری و تذلل گدا
 پیش تو اگر وقت سوال
 و هطرد، هزار بار شدن چاه
 و طرس و هطرس، همان چمان
 رفتن و خرامیدن
 و طط، هطط، بعضین مردم
 پاک شوندگان
 و اهط، شتر نرنگ رنده
 و شکبا هطلا و نث
 و هطاط، کمالط، اسپ
 و هطهطه، که حرکت آواز اسپ
 و نیز شبالی کردن در رفتار و کار
 و طع، هططیح، کالمیر راه فراخ
 دن، هطع هطعا با ففتح و هطعا
 شتابان و ترسان پیش آید یا ستر
 شد چشم و بزرگرفت از آنچه
 که گزیت و س را
 و هططیح، کمن آنگه بگر بفرستن
 و خوار می در بزرگ و چشم را ازان یا
 خاموشی رنده بسوسے کے
 که آواز داد و خواند و بجزین
 مصطیع سطر است گرون

بسرشت
 و ا هططاح، گرون راست هراز
 گرون و سرفرود آوردن و تیسر
 و دین
 و ا هططاح، گرون راست هراز
 گرون و پست نمودن سر را
 و طون (هططع) با ففتح آواز شیر و شیر
 دوشه و نیز هططع و دو شیدین شبان
 و باریدن آسمان و الفعل من ضرب
 و هططع، گلف باران بسیار و
 بنو الهططع کورے از بنی کنان و یاز بنی
 اسد که نخست گاو شیر دوش تراشیدند
 و هططیف، کزیر قلعه است
 بین کوه و اقره
 و طق، هطق، حرکت شتاب رفتن
 و طان (هطط)، با ففتح باران است
 پیوسته و اندک اندک خوشے
 بر آوردن تک اسپ و نرم رفتن
 ناقه و پیایے شدن باران بزرگ
 متفرق قطره و اشک و رفتن آن
 هطلان و هططال بفتح الفوقیه
 مثله و اشکای رانن شام يقال
 هطلت العين بالدمع و الفعل من ضرب
 و هطط، با کسر گرگ و نر و کول
 و نر کشته یا بخصوص شتر نر کشته
 و دینة هطط، با ففتح باران پیوسته
 و هطط هطط، گلف باران پیوسته
 حجاب هطط، کذلک لا حساب
 و هطط، کتوایم عمارة مستطال و
 و هططیل، بااں پیوسته و پیایے
 بازه هططیل که کج جمع
 و دینة هطط، بااں پیوسته
 ناقه هطط، کسر سطر او

آهسته رو کابل و بطی یا اسیل
 تَطْلِي شتران فرومانده در راه و یا
 واگه شش بی ساربان
 اسیل مطلی کج مزیدے مثله -
 دَهْطَال کشد و باران پوست
 بزرگ قطر و تنگ بازده و نام اسپ
 زید الخیل طایرے و کوسے است
 اَهْطَال بچیدر رو باد اسم است
 بلا و ماورداء التهد راد و روجے
 اَنَس از مردم که مانند غمخواران خائید و قوی
 از ترک و خلیج قومی از بند که ایشان را
 سترکت و منبتتے بود و اهل طهرستان
 صبا وین و صبا طله مثله -
 تَمِطْلَه بانشاء پاتیل درین موز
 است

از زمین مهور که زمین باران
 یا بی بارید
 دَهْطَال من المسزول به شد
 از بیاری
 طلس دَهْطَال کجغرو
 عملس و زود راه زن و کرگ
 دَهْطَال سید و فریب کردن
 ضد و جنب و آفتاب یافتن و به شدن
 از بیاری
 طلس دَهْطَال کجغرو
 و شکر گراں در روز راتن آور
 ط و دَهْطَال با فتح از فتن و
 الفعل من نصر -

دَهْطَا بالضم بر زمین افکنند
 یا سخت ندان
 ع و دَهْطَا که در جزیر و بیابان
 که نند از جزیر و دنی تپاه کار یا زن
 سبک دهنند و یکی و نیز دَهْطَا

بیک جائے آرام و قرار نگر فتن زن
 دَهْطَالون بلا سختی و کندی
 بر کلاں سال
 دَهْطَالون یکجا قرار و آرام
 نال فتن زن
 ع و دَهْطَالون باضم و
 السكون حکایت ازانے

دَهْطَالون بافتح قے کردن و الفعل
 من نصر من فتح ایضا قلیلا
 ع و دَهْطَالون ازین گراں است
 و ف ت دَهْطَالون بافتح گولی
 بسیار زمین چهار تنگ باران و در غم
 و نیز دَهْطَالون از سبکی بریدن و
 سخن بسیار و بی ازیش گشتن
 دَهْطَالون باضم مثله فیهما
 و است کردن و کم شدن چیزی
 و از یک گشتن و الفعل من ضرب
 دَهْطَالون کیفیت کرده مردم
 سخت دیده و رنج غزبت کشیده
 یا خط رسیده يقال و ردت

دَهْطَالون من الناس اے
 الذین اتهمتم السنة -
 دَهْطَالون کسباب گول
 دَهْطَالون کشتن و تخریب
 دَهْطَالون بافتان و پارچه پاره شدن
 و بیایے آمدن و خود ماری میکنند
 افکنند و کندی کردن جامه يقال
 تعافت الثوب ای بلی -

دَهْطَالون است شایسته کردن
 و ف ت دَهْطَالون کجغرو
 هفت مغرب است
 و ف ت دَهْطَالون بافتح گولی
 از بیابان که جائے کند کشته است

دَهْطَالون من الناس
 در بصره
 دَهْطَالون باضم کشت
 از وقت در راه گذشت
 که و انما از دے رحمت
 باشد و از تنگ بے آب و نهی
 از راهی ریزه و بفتح و کجغرو است
 هفت تکی و مرد سبک و شش
 تنگ و لانه سبک کم مسل
 یا بے مسل و هر چیز سبک
 میان کاواک

دَهْطَالون کشد و خراں چست
 و سبک و سایه سرد یا سایه آرمید
 یا سایه تنگ و بال هر سبک
 در پریدن و پیرا من تنگ شفاف
 و براق و در خشنده و سبک
 در بفتح هفتافه بالثنا و با خوش
 و آرمیده و زمین هفتافه چشم
 و رخشاں نیز نظر
 دَهْطَالون بافتح و کسر از هفتافه
 عرب است و جاء علی هفتافه
 اے علی اشده -

دَهْطَالون بافتح بال مرغ
 سبک در پریدن و پیرا من تنگ
 شفاف و لانه و از یک تنگ و شش
 دَهْطَالون کجغرو و بول یا
 نیز خاطر و گول و زمین بے آب
 و گسب

دَهْطَالون بافتح هفتافه
 کاسیر و زید او که شنده شد او از دے
 دَهْطَالون هفتافه در خشنده
 و سبک کرده و نیز دَهْطَالون
 شتاب رفتن

وق غ ز ت ، هقق هقوفا

سست شد از گرسلی با زیاری

وق ف ر هققن حرکت کمی افتبا

و غا برش طبع و الفعل من صح

وق ق ر هققن ، بختین بسیار

گنبدن

وق هققاق ، بفتح هت شبلی کند

وق هقق الرأفة هققا ، نامه کرد

وق ر و ر هقق

وق هققوة ، برقت رحمت زشتن

وق طبرینک آوردن بیان قوم

وق ل ر هققل ، بالسر شتر مرغ

سال او دزد و گرا و نادان و سار

وق هققل ، گنفت لر سده

وق هققل ، سوشن

وق هققل ، کید شتر مرغ و سوسار

وق هققلة ، کد جیده نوعی از رفتار

وق هققل ، بر رفتار گران بار رفتن

وق ل س هققس ، گشتن مرغ

غشود که در راه هقائیس جمع

وق م هققو ، گفتن موخه کس

وق هققو ، کید او از سر دیار بیگانه

وق هققو ، برون قمر و شتر مرغ و از

وق هققمانه ، بالفتح و منقر لقات

و شد ایامی در زبانی و

وق هققن ، کین مر و بسیار خوردن

وق هققو ، هققو هققا ، حرکت

گرسن گریه

وق هققو ، پیوستن کجور کلبی

وق هققو ، پیوستن کجور کلبی

قلبة ، فسوه و تپاه کردول او را

وق هققو ، تپاه او را دیدن دل کسیرا

وق ب هقکب ، بالفتح و بالتحریک

فوس کردن و الفع من نعد

وق و هقکد ، علی عهدینما

هقکذا ، سمت گرفت غوم را

وق و هقکد ، بالفتح شکفت و

یا سمت ترین شکفت و کس و کس

و الفع من ضرب سمع و گرفتن پیشی کس

یا سمت شدن اب بیکر الفعل من صح

وق هقکد ، گفت غنوده و خواب او

وق هقکد ، کندس شاد و نیک شکفت

و رانده شهریت میں و جا باش بلوک

سیر و دریا بشانه است رومی یا کوشی

وق هقکدان ، اسکران موضعیت

یا کس و پیش در این

وق هقکد ، بالفتح شده اللاف

یا سمت فوق مرسل و هقکد

جانمی شکفت نکره شد و کس

وق هقکد ، شکفت نمودن و سر

شکفت شدن

وق رس هقکد ، بالفتح غولان

وق کس هقکوة ، کفره تا و کس

از شدت از سندی کس

وق هقکوة ، کبره گول

وق هققا ، کفره سر و خواب که

بعد از آن که در خوابی جماع از اینجا

هققا ، تب سوسه

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

هققا ، کد سینه پودر زشت و

یا سمت گرفتن و هققا بالفتح

وق هققا ، ککع البقر تحت الشجر

گشت و هَلَسَةُ الشَّرْحُ
 لاغر گردانید اورا بیمار می
 و اِهْتِلَاسٌ است غنچه در
 پنهان کردن سخن با پنهان و راز
 گفتن **يَقَالُ اَهْتِلَسُ السَّخِرَاتُ**
 در هتلیس، لاطر شدن
 و مَهَالَسَةٌ، با هم راز گفتن
 و مَهْتَلِسُ الْعَقْلُ، بتع اللام چود
 و عقل نسته
 و اِهْتِلَاسٌ، چود شدن
هَلْ فُضِرَ دُونَ هَلْفِ الشَّقِي
 هَلْفًا بَرَكِيَّةً تَزَادُ بِرَكْنِهِ
هَلْ طَرَهَلَطَةٌ، بالفتح خبر که
 بشنوی آرزو در راست شمار می
 و دروغ
و هَالِطٌ، فرشته شک و گشت
 سحر
هَلْ طَسٌ و هَلَطُونٌ، کند و ک
 گس ریزه کنده ای **النَّسْمَةُ المَصْرُوعَةُ**
هَلْ عَ دَهَكَعٌ، بالتحريك
 غره شمشیر یا نا شکیبایی و فصل من سم
هَلْ يَلِيعُ، گفت غره شمشیر یا نا شکیبایی
 و نیک آزمند
و هَلَاحٌ، کبود نیک آرمند
و هَلْخُ بَلْعٌ، هرگز حریص نبرد و در
 لافل من الحرس و اثنان
 من الاتباع
و هَلْعَةٌ، کبود و اشکیب و زرد
 گرسنه شونده
و هَلِيعٌ، بالکسر و ش الابه بود
 بزغال لقال بالبع و لا طعت است
 بدی و لا عناق
و هَلْجُوعٌ، کبود و سخت و شکیبایی

در سنده زرد می و آرمند چینی بل
 و طیان سخت تالان کبود و شکیبایی
كُلُّ مَدْعَالِي رَأَى الْإِنْسَانَ حَيًّا هَلْوَاهَا
 و هَالِجٌ، شرمخ گفتند و زنده
هَالِجٌ مَوْتٌ، مدعیه و شکیبایی و ک
 جز شرمخ و آرزو شد هَالِجٌ و
 جین خالی ای شرمخ نیک و حزن
 که **يَقَالُ لِمَنْ عَاصَفَ وَ لِيلَ نَامٌ**
هَوَالِجٌ کبود شاینده
و هَلْجٌ، کفایت بدی
و هَلْوَعَةٌ، شتافتن
و هَلِيعٌ، کمیت است
و هَلِيعٌ، کفایت است
 یا غار پشت زرد و صواب بالغین البصیرت
و هَلْوَاعَةٌ، بالکسر مرد آرمند
 گریزنده و زنده از شامانی و طر بود
 نیک شایسته و رام هَلْوَاعٌ
 بدین التاء شایسته ایقال رجل هَلْوَاعٌ
و هَلْوَاعَةٌ و نادره و هَلْوَاعَةٌ ای
 سر لیه صید
هَلْ رَغٌ و هَلِيعٌ، کفایت است
 بالزورکی است و زنده یا غار پشت زرد
هَلْ رَغٌ و هَلِيعٌ، کبود و
 مرد ختم آرمند گوشت
هَلْ قٌ و هَلْوَعَةٌ، کسور و گردان
 سنگ درشت اندام گردان جان کلان
 شکم بزرگ و شکیبایی و دروغ گو می
 و پیر کلان سال در پیش سطر هَلْوَعَةٌ
 بالتاء مثل و مرد کلان ریش و بسیار
 موعی درشت اندام هَلْوَعُونَ
 کصغور و مشه و زنده که بر شرمخ
 ز پوشش درشت گردان سال و شتافت
 من اهل و غیره فعل فمات

هَلْ قٌ و هَلْجٌ، کبود و
 انهم من سحر و قی
و هَلْ قٌ و هَلْجٌ، هَلْجٌ هَلْجًا بالفتح شتافت
و هَلْجٌ، شتافتن
هَلْ قٌ و هَلْجٌ، کبود و
 کسور سخت
هَلْ قٌ و هَلْجٌ، کبود و
 سخت و شدید زرد و شکیبایی و مرد
 گوشت ناک
هَلْ قٌ و هَلْجٌ، کبود و
 کتاف
هَلْ قٌ و هَلْجٌ، کبود و
 مرد کلان جان سطر اندام و نیک
هَلْ قٌ و هَلْجٌ، کبود و
 کلان سال و در وقت و فرسخ کف زرد
و هَلْجٌ، کبود و بسیار خوار
و هَلْجٌ، کبود و بسیار خوار
 ضم خردمند شتران و مرد بسیار خوار
و هَلْجٌ، بالکسر سطر و راز
 و شیر مظهر و نام مرد
و هَلْجٌ، بالتاء بسیار خوار
و هَلْجٌ، نرد و خرد
 همه بسیار خرد و هو ملحق بدرج
 بزیا و قه الماء
هَلْ كٌ كَلَاةٌ هَبَّ قَامَا هَلْ كٌ و
 اقامت است
 می در آیم بدان کله پهل پاک می شوم
بِالْكَانِ سَلْوَمٌ
و هَلْجَةٌ، بالکسر شتافت و هَلْجَةٌ
 کعب جمع یقال فَلَاحٌ هَلْجَةٌ
 من الهلک
هَلْجٌ، بالضم نسته
و هَلْجٌ، بحركة یلین و پهل

انی و بعضی ما یقال هل من لاکذا
 ای ماهی و غیره و تعالی هل من اللو
 غیر الله و ال لغترنی هل و تصفیة
 هیل و هلیة شدتة الفحیة
 و هلی
 هلا، مشتق مستور و کز است
 بت استیما، و در فلا سیدن
 یقال هلا الثمدای هلولة
 الشربد لحد بشتاب و بشتاب بید
 رقد استی هلا اعدوة یستوی
 فی الواحد و الجمع و الموث فتحت
 یا جمی التاء الساکنین و بنیة
 مع هل من لغتر و جملة الاسما
 واحد مثل خمسة شرباذا وقفن
 علیه قلت می هلا، الاف لبیان
 المحركة کلهاد فی تابة و حداییه
 ان لام من مخرج ل و یقال
 می هلاک بد و زلال ل هلا
 و تعالی منه للحدیث اذا فصر
 اصاحون فی هل بجر یقیم اللام
 معناه علیة بجرای انه من اهل
 هذه العقرة و یجوز التوین فی فی
 هلا یجعل هلا کرة و بلا توین فی
 الوقف و اما فی الامراج فی لمة
 هدیة و اما قول لبید یدکر صاحبنا
 لمر فی لشرفکان امره بالرحیل و یحاکر
 فی کذکت لمره و لقد یسمع تولى
 می هلا فاما سکنه الفانیة
 و قد یقولون می من خیر هل کقولهم
 فاما فان می علی الصلوة می علی
 المنالاح و انما هو دعاء الی
 الصلوة و الطلاح و حکى ان بعض
 العرب یقولون هل الصلوة یصل

بهل کما یصل بجلی معناه ایبتوا
 الصلوة و اقربوا منها و نیز زبیت
 شتر و اسب را به
 و هکة، بالفتح جری غیبه و یقال
 ما انما هکة و لا سلة بین
 پیچرے ز سید و نیز هکة باران
 هلال محرکه جمع
 و هیل، بالکسر نحو واری ماه و
 هلة مثل یقال اتیتہ فی هلة
 الشهرد هلة منیز هیل زان
 یکبامه شید و بر می کار
 و هلال، محرکه ترس یقال هل
 فلان هلالا یعنی برگشت از ترس
 و باران سخت و قیل اول بارش
 باران و تمیده تمند و منفه سل
 و ان زبر است در کساعت بکشد
 و هلا، کمر است جهت تخمیر
 مرکب زهل و لا یقال هلا قلت
 یعنی مرانگشتی
 و هلیة، کفینه زمین باران
 رسیده که گردش همچنان مشک باشد
 و هلال، بالفتح باران سختین و یکسر
 و هلال، کتاب ماه نو یا ماه و سب
 شب سوم یا شب پنجم و ماه و شب
 اخراه یعنی بیت ششم و بیت پنجم و
 شبها می خیزد کورتر نامند شرم آب نرگ
 و رنگ چه بریکان و در شاخه پایا از زرو
 پرست مار که می اندازد و شتر لاغر و قش
 در غن کور نور سمانه و نیز هلال یکسر
 کفش نر و خیار و آنچه غریبی کند خسته
 نر یا خمیده و کورک خوب صورت و کن
 سنگ سیاه شکسته بود و سنگ هم نهان
 و سپید می در برین سخن و سب کور و

و نوعی باران اهکة و اهالیل
 جمع و نیز هلال چنبر و آبشوی را
 چوبه است که میان دو منتر بالان
 و سمانه در وان می است شتر را
 و می است از سوزن و نیز هلال
 معر و نام شش نر و ده صفا لی است
 و نیز ابو اهلال تپمی صفا لی است
 و ذ و الهلالین لقب زید بن عمرو
 بن الخطاب منی امیر عندک ابو شرم کلثم
 بنت علی بن ابی طالب کرم الله وجهه
 بود لقب بجد یته
 و هلال، بالفم شعب است در نهان
 که از برات از ناحیه یکوم می آید
 و هلال، کسر اللام زبر می است
 شتر را قبل
 و هلی، کبری در پیش ز نر که بعد تمند
 و اهلول، کسوف و چیزی و باطل
 است از
 و اهالیل، بار نهان و حد مراد
 و هلیان، کسر تین و بشد اللام
 معنوی و قد یصرف و ورسی یا علم
 است و ورسی یقال ذهب هلیان
 ویدی هلیان ای بیت کایدی
 و ههل، کسوف یا مره تلک یا غنیه
 و موسی تلک نر و جار تلک نر و
 نر از زبر معرب است و شعر رقیق
 و ههل، کشف برت
 و هلال، کلا بیا آب بسیار غن
 و ذ و هلال، باد شاخی زبر می
 از او یابن هلاله تجا است
 و هلال، بالفتح محکم و نر
 از موسی و هلال، بالفم مثل
 و هلال، فتح العنق و الهاد الا

يقال جاد بالهبل والهيان اي
 بالمال الكثير
 وهلمن به هلمة اخذوا من هلم
 واهلام الهم كستن كسر
 ايشلويه بروانرا
 وال م طر هلمطة ارفنت اناو
 نراهم اورو
 ال م ع هلمع كلس مرندو
 كره لغة في الروع
 ال ن هليون كبر فدن كياست
 بقارسى بارچو به ومارگياوشينه
 وهو درهط باهني
 وهلينية مصواتهم زنة
 ال و رهلا تخفيف كدرت كه
 بان اسپ از جركند واسپ اوگان
 راسكين بند در وقت ضرب به قال
 داي جواد لايقال لها هلا
 ويقال ذهب بذي هليان وبذي هليان
 بكسر تين مشد اللام وقد تصرفان
 حيث لا يدري
 وهلا ههلا اترسانيد اورا
 وهو قلب هادله
 هم و هينو بالسجام كنه
 اهاكوجيع
 ونا هها التوب هم ما بالفتح
 ورید هاسد را و كنه كرو
 واهنقاو هاسد وریدن كجزگروانيد
 وهنقو شگافته و كنه شدن جامه
 واهنماو كنه ودينه كرويدن جامه
 هم شدن همت الريد
 ودهن من بنان شد اشك
 واهنقات بنان اشق سوز خندورا
 هم ت ع همنع كلفه شامه

فوقه تجيب كروختيست هماز سي
 او وزنه هفعل لا ن من متع وليس
 بتصحيح همتع بالقاف
 هم ج هسج هم كنه كرسكي
 و تدبير دور معاش و هسجهايم كركيد
 است بلفظ مثل ليل لائل
 هسجة هم كنه زنه از كرسنه
 شبیه پشت كه برده سگ سپند و فرشتيند و
 كوسپند يا غر و هم فرو باه كول و ميش گلان
 سل هسج بجمع اجمع
 هسج كامير اسيو ماده جوده بباريك
 شكم يا اسيو ماده كور و و تپگاه و همي و خط
 باشد يا اگر روسي و همي شك شده باشد
 از و روسي كه عارض شد و يرايه
 وهاسج كدرشته بلورسي كيمي
 در و گير سے ورايد
 ون هجت اابل من الماء
 هنجما بالفتح بيكار آب خورو
 چند انكر شكست شكلي
 و هم هنجما هم كنه كرسنه
 و بد زندگاني كرويد
 واهساج بجهان داشتن كوشيدن
 اسپ در دستاره
 واهتجاج است شدن انگري
 و جزان ويزمروه و شك كرويدن رسته
 هم فد هسكايدي بالفتح و شد ايا
 شتر ميز و بيك سقا رنكر و موش
 و همي كيسان است و شباني و سخت
 باران و سخت كرايه
 و همدان هم كنه شهر كه همزان سلم
 بن نوح از اينا كره و ويزه همدان
 سقا رسي كه دران نشان سهل به ماند
 و همداني هم كنه مشده التحيه

مرد بسیار سخن بقتل آمیخته انجا
 هم ر هفتره بالفتح سهواست كبر
 زبان مردان را بند كنند يقال يا
 هفتره اهنيريه و بنو هفتره
 بلقيست و نيز هفتره بالفتح
 كيار شكستن شاخ درخت و كيار
 باريدن باران و كيد فدازان و
 ملك شدن بخشم يا بخشم اوسدن
 و هميد كلف درشت انجام
 فر به وريك بسيار
 و ظنبيه همنان كامر اسيو ماده تيكو نام
 همنيزه كسفيه كنه پير قانيه
 و بنو همنيد كوبير بلقيست
 وهامس ابرنيك رولن
 وهقان كشد و ابرنيك روان
 و مرد بسيار كوشه ياوه و راسه
 و نعيدون هقان صحابي است
 وهقري كجاسي زن با بانك
 و فر ياد و درشت آواز سپيد زبان
 وهيمره بالفتح كنه و پير قانيه
 و هيموز كيقوب بسيار سخن
 ياوه و راسي وريك بسيار
 و همقر كنبه مرد بسيار كوشه
 هماد مشله
 ون هن هفتره هفتره بالفتح
 ريخت انرا و هفتره هو ريخته شد
 لازم مستعد و نيز هفتره و نيدن
 بره شيرستان و سخن بسيار گفتن
 و سخت سم بر زمین زدن اسپ
 و رنج دلون بسيار مي شير قانيه
 و لادن يقال هم كنه من مالها اي اعطاك
 و هن هفتره هفتره بالفتح
 شكست آرد و ويران ساخت

ماهیار (سخت بر زمین زدن
 اسپ سمر
 (مهاصنة) برین و بیشتر گرفتن
 از پیشتر قال فلان یما لثقی
 واهب قباں بر قنار آمن اسپ و نیز
 رفتن آن
 واهیمار (بخت شدن شکسته
 و دیران شدن و بخت شدن آب و
 اشک و روان گردیدن آن و فرو
 افتادن برگ و رفتن وقت زدن
 یما قال اهتبت الشجرة
 هم ریح (هتجته) ناپدید شدن
 و نیز هتجته شایب و سبکی و گینش
 و آینه شدن در بانک و غوغا
 نمودن مردم و ناامور رفتن و شوریدگی
 کردن خبر
 هتجرات (بالغم فریاد و غوغای
 مردم
 و هتجرات (کهنس در کزنده در
 امور و رسا
 هم ریح (هتجیل) کسریل شتر
 نیکو و تیز و درنگ تیز رو سبک و چست
 و شتاب از پیشتر
 و هتجیلة (تا که گزیده نیکو
 هم رزله هاترز) بفتح الیم و هتجیت
 از پادشاهان مجرب
 هم ریش (هتجیش) کجوش
 کندی کلان سال شتر و بسیار شتر
 تمام سگ ماده است
 و هتجشاة (بیشتر اسم است
 و هتجش
 و هتجش (هتجین
 و هتجش (بالفتح) چشم شاه

کردن در وقت نشرون به پنج و جز
 سپه فتن و عیب کردن و بسزیه
 آوردن در کمر قیل لاجرای الهی
 الفأ قال استور هیمنزهای
 بفتحها و در کردن و زدن و گزیدن
 و شکستن و الفعل من نغز و ضرب
 و بر زمین زدن یقال هتبت به
 الارض و الفعل من نغز و هتج
 الشيطان (دیوانگی برانجست گزاشن
 و توحشی شیطان سر زدن بکند نفس النبوی
 المد علیه سلم و خیره گردیدن در و ان
 همزات جمع
 و هتجین گزیر از اعلام است
 و هتجرات (بضم تا و فتح میم عیب
 جوشی مردم و سخن چین بیستوی
 فید المذاکره الموث
 و هتجری (کبره موضعیست
 و در یخ هتجری با دست آواز زدن
 قوش هتجری کمان سخت دور
 آواز زنده تیر را
 و هتجرات (کشد عیب کننده
 سخن چین از اعلام است
 و هتجرات (عیب کننده و سخن چین
 و هتجرات (کسریل آینه کینه
 باشد موزه ریش باشد که بر
 تیرگاه اسپ تو سن زنده هتجرات
 مثلها میزد و هتجرات جمع
 و هتجرات (کندر تازیانه و کو
 باشد ای و دستت یا عتاشی
 که سران آن با هتجرات خردانند

واهیمان (نشرون شدن
 هم سن (هتس) بالفتح آواز نرم
 و هر چه هتس یا آواز هتس تر از آواز نرم
 و آواز نرم درین بجهت شش آواز سینه
 و منه قول تعالی فلا تسمع الا هتسا
 و نیز هتس نشرون و شکستن و لب
 بند داشته خانیان لعلم راه نیک
 رفتن شب یا رفتن یا انزل کستی
 و فتور شب روز
 و هتیس (کامیر و انزل سبیل شسته
 و هتاس (کشد شیر پیغیه و سخت
 شکننده
 و هتوس (کعبه ریش روز و
 شیر شکنند کار او شیر نرم گیرند و
 و حوت هتوسه (حرف
 است مجموع درین سکر کمر
 حنه تخلص فسکت
 و هتاسه (با هم راز گفتن
 و هتاس (بهر گزیر از گفتن
 هم سن ع (هتیتع) کسریل
 مرد و آواز نیک تومی کسی بر زمین
 افکندن نتواند او را مرد و راز بالانوام
 پس میرین سها
 هم شش (هتس) بالفتح نوحه
 از دو شدن شیر و نیز هتس گرد
 گرد و زایم آوردن و گزیدن
 و سخن بسیار گفتن و الفعل من
 جنوب و سمع و در کبر گرد آمدن
 و جیش نوحه یقال هتس
 القوه اذ الحو کو و دخل بعضه
 فی بعض
 و هتیش (آنگاه با هتس کار تیلو
 زودتر کنند

وَهَمَّشَةُ (بالفتح) هيش وزير و زبر
 شدگی بلخ و پیش و پس شکل مردم اسم
 است ابتماش را يقال هدهته اذا
 اقبلوا و ادبروا و اخلطوا
 و هَامِش (عاشیه کتاب لغت
 مولد است) و
 و اِمْدَاة هَمَّشِي (کواسه زن
 بسیار سخن بسیار با هم و غریب
 و هَمَامَشَة (شابی کردن با هم
 و هَمَّش (روان شدن چشمت چاه
 و هَمَّاش (در کمر در آمدن
 و جنبیدن با هم) و
 و اِهْتِشَاش (آبیخته شدن آمدن
 و شدن و پیش و پس رفتن مردم وزیر
 زبر شدن بلخ و نرم رفتن ستور و بلخ
 و م ص (هَمَّص) بالفتح گوشت
 خوردن بر زمین انگندن که را و
 زشتن بروسی و کشتن بالفعل من بعد
 و رَجُلٌ مَهْوَسٌ الْفُؤَادِ
 مرد شوریده دل و
 و اِهْتِشَاص (بر زشتن بر کسی و کشتن
 و م ط (هَمَّط) بالفتح شتم کردن
 و سخت زدن و پاس کردن و پس اندازدن
 و بیایانه سخن گفتن و خوردن و بخصب
 شتم گرفتن و بجز آنرا و حق را باطل
 آید سخن و فی حدیث ابراهیم کان
 الحال یهملون ثم یدعون فیها یوتون
 یدعون الی الطعام فیها یوتون و لایکه
 ذلک و القعل من عند
 و هَمَّط (بستم شدن) پ را
 و اِهْتِشَاط (بستم شدن بستم و شام
 دادن و تهنیت گفتن) که را
 و م غ (هَمَّغ) کبیر و زشت

وَهَمَّيْتُمْ (بالکسر) کدو هم مرگ
 شتاب کشش
 و م ن (هَمَّغ) راسته هَمَّغًا بالفتح
 شکست سرورا
 و اِهْتِمَاع (شکسته شدن رطبه
 و جز آن و ترک و دیدن زخم و جراحت
 و م ق (هَمَّق) گفتگی و نرم
 تازه و گیاه بسیار و گیاه خشک
 و هَمَّق (گندب گل مضطرب خلقت
 و هَمَّقِي (گندگی بکسر الیس و قتها
 نوسه از قمار یعنی گامی بچوب گامی است
 خمیدن و رفتن يقال مشی هَمَّقِي ای
 مشی علی جانب مرگ و علی جانب
 اخوت
 و هَمَّقِي (کعبیس گیاهی است
 و هَمَّقَات (بالفتح) و یغم و است که
 در کوه بکرم پیدا گردد و چرت توت باه
 آثر بر بیان کرده نوز هَمَّقَات یکی
 و هَمَّق (کنظم پست سائیده
 و م ق ع (هَمَّقِع) گزلق بالضم
 و کسرتان و کعبط مرگول و هَمَّقَات بالکسر
 موش بر درخت تنبیه بر عصا
 و م ک (فوس مَهْمُوك المَعْدِن)
 اسپ گذشته و فرو بسته هر دو معدن
 و م ن (هَمَّك) فی الامیر هَمَّكًا
 سپهانی و اورا و را
 و هَمَّك (سپیدین و کوشیدن دور
 بطالت و تهاشی انداختن نفس خور را
 و اِهْتِمَاك (سپیدین جد و کوشیدن
 يقال هَمَّك فی الامر اذا جدت به و لچ
 و اِهْتِمَاك که زخم شدن
 و م ل (هَمَّل) بالکسر سبک اعراب
 پر شدن و خمر کردن شیشه و جامه و آن کرده

و هَمَّل (محركه) پوست بر کند و زبر
 خرد آب روان که اورا باز و زده نباشد
 شسته این بر سر خود گذارند
 و هَامِل (شیرین گرد شسته و شسته این
 ذکر موش و روی گیسبان است و هَوِ اهل
 و هَمُولَة و هَامِلَة اهل حرکت و هَمَّل لکی
 و هَمَّال کتاب هَمَّال کسرامی صبی
 و يقال ترکته هَمَّالاً محمداً کتبه امی
 بلا راجع منه المثل اخلط المرع باهل
 و هَمَّال (کتاب طبع کلمه ک حسیب
 و هَمَّال بن دمنون) کشت و قنات
 یا ابن هَمَّیل کزبیر است
 و هَمَّال کزبیر نرم و دست از بر سر
 زمین و بران مغرب شده و جنگ که
 که آباد کنند و آنرا
 و هَمَّالِیل (گیاه امی با قنات و سر قنات
 و کند زرد و جامه پارچه شده و
 و م ن (هَمَّل) هَمَّلَت الاییل هَمَّالاً
 بالفتح بر سر خود گذارند شسته این
 مثل للنفس الا ان النفس لا یولد الا
 یلا و لعل یكون لیلا و ظاهراً
 و م ن (هَمَّل) هَمَّلَت عینه هَمَّالاً
 بالفتح و هَمَّالاً محمداً و هَمَّالاً
 روان گردید چشمش روی و هَمَّالاً
 السماء و یوم سسته بارید
 و هَمَّال (کرم سوز که آنرا ستمه انگن
 و اِهْتِمَال (خود فرو گذار شدن چیزی را
 گذار شدن چیزی را و ستمه آنرا و اِهْتِمَال
 و اِهْتِمَال (روان شدن اشک چشم
 و م ل ج (هَمَّلَج) انبک فم
 است و ستور فرسی است معرب
 و هَمَّلاج (کتب طاس ستور نیاید

گویند بی مغز استخوان نلافری
و مصلحی که در حداس پ نیک
و دیگر خوار و متقاد

و مل ص و مصلح (کلمه دستوار
ساق نیک تیزه

و مل ط مصلطه (گرمی نوزیم
آوردن او الصواصلطه بتقدیم اللام
علی سید

و مل ع و مصلح (کسر مروت
تیزه که گام سخت زنده چینی و گران
در سخت گریز نیست در مریه و فاکه بر کبوتری

بزرگی نیاید و شتر تیزه و با همیست لایم تیزه
و مل ق و مصلطه (شاید و فتن

و م م و مصلح (بالقوة و مصلح مع
آنچه بدن تصد کنند و قصد و دین

هو بندگی و مصلطه بالناء مشد
یقا عذار جل هات من رجل و مصلح

من رجل ای حسنت
ر هیوا بالکسیرانی هیه باله

شد تمام جمع
ه مصلح (بالقوة و مصلح مع

لین بن نمند و مصلح یقال فلات
ببید الهمة هتمو کنسب مع و مصلح

پایان و کند پیرقات و مصلح جمع
و مصلح (کامیر بر این ست نوزیم هتمو

نزد شیر که در مشک نوازند و مصلح
و مصلح نوزیم

و مصلح (کظام یعنی تصد و مصلح
یقال جانید همام ای هجم

و مصلح (کفر پیک از گوان گذشت
شور و آب بری روان شده و مصلح

و پادشاه نهدک همت و مصلح
فام است بمروان همتا و مصلح

و پس است مری زبان بن کعب را
و مصلح (مصلح شریست بواسطه

مرحام قدره منصفین و مصلح
و مصلح (کعبه شتر نادر خوش قیاس

چاه بسیار آب منی و شیر و مصلح
انرا مصلح مصلح مصلح مصلح

و مصلح (جاقور خزنده و گزنده
و مصلح (قال نعم اللامه هذا هو اقم

جمع و دابة هامة ستور بسیار خزار
و مصلح (کشد و سخن چین و مصلح

سود از مصلح مصلح مصلح و مصلح
حادث و مصلح بن زید و مصلح

بن مالک صحابیان اند
و مصلح (پیر گردنند و گوان

گردنند و مصلح (مصلح مصلح
و مصلح (بالقوة مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
شد و اذ ایل اقی شی تلتا

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
باقی نماند

و مصلح (بالقوة مصلح مصلح
شتران مصلح مصلح مصلح

و مصلح (بالقوة مصلح مصلح
آواز در سینه

و مصلح (بالقوة مصلح مصلح
و مصلح (کلیف باران سست

و مصلح (بالقوة مصلح مصلح
نوزیم و مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
نوزیم که در لار و مصلح مصلح

گوشت بیاری نوزیم و مصلح
و مصلح (لذات و مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
گردن و مصلح مصلح مصلح

گردن و مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

و مصلح (مصلح مصلح مصلح
و مصلح (مصلح مصلح مصلح

وہ بیان بندر ہمایان جمع
 وبقالہ ہمایان یعنی اور
 بزرگ سیرین است طوہمایان
 لذت و ذیہ ہمایان پسر
 قحافہ سعدی وایضہ بیات +
 و ہمایان (المفاعل وقد یفتم
 المیم الشانیۃ گراہ ونگاہان و آنکہ
 ایمن کند ویرے از ترس بیم و
 ایمن کہ حق کے رانجام کنن مومن
 کہ ہم راوند کند و بہرہ میں فی صفتے
 است از صفات برتعالی اصلہ
 مآین ہمن تین تلبت الشانیہ یا
 شو اولی ہادی
 رہینن ہیننۃ آمین گفت
 مثل امن تا مینا و ہننن
 نظایعنی قرآنیہ بال گترو بریحہ
 خود و دہمن علی حکذا
 نگاہان قریب گریہ بر آن +
 ہ م و دن ہا الذمع ہموا
 یا نفع روان شد اشک +
 ہ م ی ہما و اللہ یعنی
 امارت است کہ برائے تحقیق لی
 خورد آید تقول ہان زید اعامل
 یعنی در حقیقت او عاقلست +
 (ہوای لایل) شتران کم شدہ
 ورجو گاہ +
 (ہمایان) بگلزار بند و کیسکہ
 در آن ہم نیند پاری است و صوب
 و نام شاعر سے ویند +
 دہمایان بہ حرکت موطن بستہ
 و ہنن ہنن الماء و الذمع ہمایا
 بانفع و ہمایا بانفع و شد الیاد
 و ہمایا ماکرہ روان گشت

اب دھک و ہمت العین
 رخت پشاشک و ہمت
 الماشیتہ رسیدہ پراگندہ رفت
 سچرا گاہ و وہی الشہتیا بانفع اقدار
 دن در ہن و بالکسر عطا و ہن
 و طران الیہ کی اسم مصدر است
 و بارہ از شب +
 (ہننی) کامیرا نچہ بے دست
 و رنج رسد کے را و گوارندہ از
 طعام و شراب و منہ قولہ تعا فکوا
 ہینا میریا و ذیہ ہنی و مسری
 دو جو سے است و شام مرہ شام
 بن عبدالملک را +
 رہننا و کتاب طران و خوش
 خوا کہ باران خوردہ باشند لغت اولی
 (ہنناۃ) کثامت نام مرو سے
 (ہننیۃ) کچینتہ پیرے اندک و
 صواب ترک العترة ویند کوفی کان و
 ان شاء اللہ تعا
 (ہننی) نوکر و خادم و ابو بردہ
 ہانی بن یار و ابو شدیلح ہانی
 بن زید بن ہیک صما بیان اند
 و ہانی بن عبد اللہ ہالی مولا سے
 مفان تا بیان و ام الہانی فاختہ
 بنت ابی طالب صحابیہ +
 (اہل ہنای) مسکری شترانے
 کہ گویا کہ از نیبری رسیدہ باشند
 (ہنناۃ) کتفہ آنچہ بدست رہن رسیدہ
 دن ہن ن ہننی و لی الطعام
 ہن بانفع و الکسر گوارا شد مرا
 طعام و ہننا یعنی الطعام العاقبہ
 گوارا کرد و اللہ عاقبتہ طہرا و ہننا لیل
 ہننا و طران الیہ شتران و ہننا

ہنناۃ پاری گراہ لا
 دن ہن ہنناۃ طعام خوشکوار خورد
 اورا و طعام گوارا اورا یا عام است و
 ہن الطعام ہن بانفع و الکسر و
 ہننا بانفع تیکو کرد انرا +
 دن ہننا بانفع بانفع او گوارا و تیکو
 ہننا بانفع ہننا یعنی ہننا خورد و تیکو
 دن ہننا بانفع ہنناۃ
 گراۃ و ہنناۃ حرکت و ہن و
 بانفع گوارندہ گرویدہ بنا واری
 دن ہننا بانفع ہنناۃ
 بانفع و ہنناۃ حرکت یا بت بہرہ از
 گویا کہ سیر شد از ان و ہننی بہ
 شادمان شد برسی و ہنی الطعام
 ای ہنناۃ یعنی گوارندہ شد انرا
 دن س ک ہننی ہنناۃ
 گراۃ یعنی رنج و شقت رسیدہ و
 ہنی الطعام گوارا گرویدہ ہنناۃ
 ہن بانفع و او اورا و ہننہ
 (ہنناۃ) طعام خوش گوار و
 خراشیدن و دادن +
 (ہنناۃ) کتفہ نام مرو سے
 (ہننیۃ) مبارک و دادن
 خلاف تفسیر ہننی مثلہ و
 ہنناۃ الامر گفتن کے راہ
 (ہنناۃ) گوارندہ شدن
 (ہنناۃ) تیکو یا گردن شتر انرا
 (ہنناۃ) ہنناۃ یعنی خراستن و
 عطا خراستن
 دن ب ہنناۃ حرکت کوفی
 (ہنناۃ) بانفع ہنناۃ
 است کہ کتفہ علی الصدیہ سنہ
 اورا یعنی کردہ از جبندل بن لکن نخل

هَنْبَاوُ بِالْفِعْمِ وَشَدَّ النَّوْنُ
مَعْدُورًا زَيْنٌ كَوْلٌ وَنَادَانٌ كَعُورٌ
كَارِزِرُ كَعِ رَاوَسْتَاوِي كَرُوكِ
تَرَازَهَنْبِي مَقْصُورٌ اِثْلُهُوَانِ
هَسْبَاوُ سَمَوَانٌ اِسْتَقَالَ الشَّارِ
مَجْنُونَةٌ هَنْبَاوُ بَتٌ مَجْنُونٌ ذَوِي رُوكِ
بِهَدَابِنِ دَهْدِيَا مَرَاةٌ هَنْبَاوُ وَهَنْبِي
بِاَعْتَرَابِ يَهْدِيَا

وَمِهَنْبِي كَبِيرٌ مَرْدِيَانِيَانِ
وَنَبَاتٌ دَهَنْبِيَّةٌ
فَزِيَّةٌ شَدَّانٌ رَسْمِيٌّ دَوْرِيٌّ
كَوْنٌ رَسْمِيٌّ وَفَرْوَشْتَلِيٌّ
وَنَبَاتٌ دَهَنْبِيَّةٌ كَدْحَرِيَّةٌ
كَارِيَّةٌ دَشْوَارٌ

وَنَبَاتٌ رَهَنْبِيٌّ كَزَبْرِيٌّ
خَرِكَةٌ هَنْبِيَّةٌ مَرْتٌ
رَاهُو هَنْبِيٌّ كَدْرِيٌّ كَفَارِيٌّ
اِم هَنْبِيٌّ كَفَارِيٌّ مَادَةٌ خَرَادَةٌ
رَهَنْبِيَّةٌ بَانٌ خَرَادَةٌ
رَهَنْبِيٌّ كَجَرِيٌّ كَفَارِيٌّ مَادَةٌ
هَنْبِيٌّ كَجَلِيٌّ وَهَنْبِيٌّ كَزَبْرِيٌّ
شَدَّانٌ ذَرَاةٌ سَبِيَّةٌ بَكَارِيَّةٌ
دَهْنَايِيٌّ جَاةٌ هَكٌّ دَوْرِيٌّ
بِزَمِينِ يَهْدِيَا

وَنَبَاتٌ هَنْبِيَّةٌ خَبْرِيَّةٌ
دَهَنْبِيٌّ خَبْرِيَّةٌ
وَنَبَاتٌ هَنْبِيَّةٌ
نُورٌ زَمِ خَنْبِيَّةٌ
رَهَنْبِيٌّ زَبْرِيٌّ مَرْدِيَانِيٌّ
رَهَنْبِيٌّ كَفَارِيٌّ كَلَانٌ شَكْمٌ
وَنَبَاتٌ رَهَنْبِيٌّ
كَفَارِيٌّ مَرْدِيَانِيٌّ
وَنَبَاتٌ هَنْبِيَّةٌ كَفَارِيٌّ

رُوكِ نَهْدِيٌّ اِسْمٌ دَخْتَرَانِ اِثْلُهُ
مَقْعَدٌ كَمَقْعَدِ اَزْمِيدِ زَنْدٌ
دَهَنْبِيَّةٌ بِالْقَاوِ قَارِيَّةٌ
دَوْنٌ مَبْلُةٌ مَثَلٌ فَنَارٌ كَفَنَارٌ
وَنَبَاتٌ رَهَنْبِيٌّ
كَفَقْدِ نَخْتِ اِرْسَنْبِيٌّ وَرَشْتَلِيٌّ
هَنْبَاوُ كَفَقْدِ اِسْمٌ شَدَّانٌ
اَزْكَرٌ دَهْدِيٌّ وَوَشِيْرِيَّةٌ وَزَيْنٌ سَمْتٌ
مَبْرُوكِيٌّ كَمَلِيٌّ

دَهَنْبِيَّةٌ كَرَسْمِيَّةٌ
وَبِيَا رُوكِيَّةٌ كَرُوكِيَّةٌ
وَبِرَاهِيْمِيَّةٌ شَدَّانٌ
وَنَبَاتٌ دَهَنْبِيَّةٌ اَلرَّجُلُ
لَشَدَّانٌ مَقَارِيٌّ رُوكِيَّةٌ
وَنَبَاتٌ رَهَنْبِيَّةٌ فِي
اَمْرَةٍ هَنْبِيَّةٌ سَمْتٌ وَرُوكِيَّةٌ كَرُوكِيَّةٌ

وَنَبَاتٌ رَهَنْبِيَّةٌ
كَبَدَلِ مَرْضِيَّةٌ
وَنَبَاتٌ رَهَنْبِيَّةٌ اَلْفَصِيْلُ
جَنْبِيَّةٌ نُوْرٌ شَرِيَّةٌ وَجَانِيَّةٌ
وَنَبَاتٌ رَهَنْبِيَّةٌ كَفَقْدِ
رُوكِيَّةٌ سَمْتٌ

وَنَبَاتٌ رَهَنْبِيَّةٌ بِالْكَسْرِ
صَدَشْرٌ اِسْمٌ اَزْيَا اِنْدِيَّةٌ
زَايِدٌ اَزْمِيدٌ اِنْدِيَّةٌ كَمِ اَزْزَانِيَّةٌ
دَوْرٌ دَهْدِيَّةٌ زَمِيَّةٌ
وَلَا اَهْدُوْا كَانَسٌ وَاهْتَادُوْا
هَنْبُوْدٌ اَجْمَعٌ مَرْدِيَانِيٌّ
سَلْمٌ هَنْدِيَّةٌ اَبِي اِسْمٌ زَوْجٌ اَلْبَنِي
صَلِيٌّ اَلدَّوْرِيَّةٌ سَلْمٌ وَهَنْدِيَّةٌ
رَسْمِيَّةٌ دَرْمُوِيَّةٌ وَهَنْدِيَّةٌ
اَوَّلِيَّةٌ هَنْدِيَّةٌ مَبْرِيَّةٌ
اِنْدِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ

هَنْدِيٌّ كَرُوكِيَّةٌ اِسْمٌ اَزْزَاوَلِيَّةٌ
رُوكِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
بِاِسْمِ اِمْرَةٍ هَنْدِيَّةٌ اِسْمٌ
مَنْسُوبٌ بُوْسٌ دَهْدِيَّةٌ
وَسَمِيَّةٌ بِطَرِيقِ دَوْرِيَّةٌ اِسْمٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ بِالْكَسْرِ اِسْمٌ

مَنْسُوبٌ بُوْسٌ هَنْدِيَّةٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ كَبِيَّةٌ
اِسْمٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
هَنْبِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
وَاِخْرَاجٌ مَعْرِفَةٌ كَالْيَدِ خَلَا
اَللَّامُ وَاللَّامُ اِقْتِصَابٌ وَتَضْرِيْبٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
طَامَاثٌ قَوْمٌ قَانِصَاةٌ بِالْاِفْعَالِ
فَلْفَرْقٌ بَيْنَ الْمَاءِ مِنَ السَّنِيْنِ
الْمَاءِ مِنَ الْاِبِلِ وَهَنْبِيَّةٌ
خَالِدٌ مَحَبَّتٌ اِسْمٌ
دَهْنَدِيَّةٌ مَرْدِيَانِيَّةٌ
دَهْنَدِيَّةٌ مَرْدِيَانِيَّةٌ
دَهْنَدِيَّةٌ بِالْكَسْرِ اِسْمٌ
وَالْمِيْمُ مَعْرِفَةٌ وَهُوَ الَّذِي يَنْصَبُ
اَلْيَدِ اِسْمٌ فَلَاطِيَّةٌ اِسْمٌ
يَنْشَقُّ مِنَ الْفِ اِسْمٌ فَلَاطِيَّةٌ اِسْمٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
جَوْسَاةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
اِسْمٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ
دَهْنَدِيَّةٌ اِسْمٌ اِسْمٌ

رما هندا هندی (دروغ محنت
 یا زبک نموده و هندا که المراه
 بپوش خود متبلا کرد او را از نرمی و
 طراوت و نیز هندی کتای
 کردن در کار دیگر چنانکه با یک کردن
 زشت گفتن و شام دادن و برداشتن
 کردن شام را در بینه کردن زیان
 از دشنام و شام و بنده تیز کردن شام
 ه ن و ب (هندی) که در هم و
 هندا بقاء با کس و نفع الهال و
 قد تکسر متصور او مدد خدا کاسنی
 هندا بقاء یک معتدله را فاعله
 للمعز و الکبد و الطحال اکلا
 و لستة العرقب مناد با صولها
 طایفها اکثر خطا من فاسلها
 هندا آیه با کس را در آبی هندی
 کندهی شام +
 ه ن و ز (هندا از) که قرطاس
 اندازه معرب است يقال اعطاک
 بلا حساب و لا هندا زه اما کسروا
 اوله و فی الفارسی معنوح لغز بنام
 فلال فی غیر المضاحف
 هندا ندم بحسب الدال اندازه
 گیرنده در کار زبرد بنا و زمین و اما
 صیر و الزاد سینا و بقول هندی
 لان لیس فی کلام زاء قبلها دال
 ه ن و س (هندا ستم) اندازه
 اسم است مشتق از هندا از معرب از
 انداز تا بدلت الزاد سینا لان لیس
 لحم قال بعد از نوا
 (هندی س) که در سنج شیر و لید و مرد
 آرزو و کار نیک بخیزد در امور
 (هندا و س) که صورت زایی است

هندا ستم جمع
 (هندی س) رزاست
 ه ن و ک در جل هندی کت
 بکسر الهاء و الدال منه با مردندی هندا کت
 و هندا کت جمع و لیس من لفظ
 الهندکان الکاف لیست من زود
 الزیادة
 ه ن و ل ق (هندا لبق)
 که نخیل مرد بسیار سخن +
 ه ن و م در هندی با نفعی که کوش و هی
 شاد لان قلمایق فی الاسماء کت فیه ان
 بعد هاد و لیس بینها حاجز
 ه ن و ن (هندی ن) کسینه ازین سینه
 ه ن و ط (هندی ط) که نخیل
 سه سه است بر دم +
 ه ن و ز م ن (هندی م ن)
 بجزو سخن معرب است +
 ه ن و س (هندی س) با نفع دو
 شهر است از شهرهای مصر بجزوه
 بهنسی میر بسزای و کبری +
 ه ن و ش (هندی ش)
 که نخیل سبک است +
 ه ن و ع (هندی ع) با نفع
 و از بن کردن شتر و یکی از منازل
 ماه از برج جوزا در آن پنج ستاره
 است صغاشیه بر منکب چپ
 جوزا یا در ستاره سفید با هم نزدیک
 در کهکشان میان جوزا و ذراع
 مقبوضه یا هشت ستاره است
 بصورت کمان که از ذراع اسد
 تا مند و دو ستاره است و مقبض
 قوس که از این هشت ستاره نامند بان
 دو ستاره پیداست بفرق یک

تا زیان پس هندی در راه کهکشان
 و ماه بجزو شمالی فرد و نیاید و کمانی سه
 تا رست مقابل هندی جمع هندی
 هندی حرکتی کردن و کبی
 کاست و پستی کردن شتر بر و شکر
 گردنش پست کرد و در سر بلند و میان
 روشانه بر آید باشد و نیز هندی
 در آهوان خاص است با هو سبید
 بدان جهت که کمانه گردان باشد +
 هندی (هندی) فرد تن هندی که کج جمع
 و هندی پست کردن و خمیده است
 کتانه هندی مؤنث يقال ظلمت هندی
 و لغامة هندی ای فی عنقها
 قصر و التواء و الامة هندی
 پشت پست خلاف مطاوع و نیز هندی
 آنکه بر زمین درست و راست توت
 نشست و بچپ راست مائل باشد
 و به زن گرامی ترا که از بند و آزاد
 زاده باشد +
 (هندی هندی) که میر مرد کج است
 یا پست و کتانه گردن +
 (هندی هندی) شتر پرا و هندی
 دنا هندی هندی با نفع چید
 آزار و تا ساخت و هندی له
 فروتنی کرد بر اسد او +
 (هندی هندی) حرکت پشت
 کردن و خمیده قامت گردید +
 (هندی هندی) شکر شدن از جو
 ه ن و ع (هندی ع) که در زن
 تپاه کار فاجره وزن که رله خور و
 بهر کس شکار کند وزن بسیار خنده
 و هندی هندی شکر بازی کردن با زن
 ه ن و ف (هندی ف) نرم خنده

لوق تسم بانند خنده فسوس کننده و
 آن زمان است زمان راوشانی
 کردن و بگریستن آودهش بن کردن
 و هنیبف هشتابی کردن
 و مهافقة هنیوس خندیدن
 مثل امانت هفت کتاب مذکور
 بهم بازی کردن +
 و هتاف هنی اینان است
 که هنیوس خندیدن باشد +
 ه ن ن هنیق (محرکه تعشقی
 و بی آرامی از اندوه که بر در عیال
 شود مثل خن +
 و هتاق (تفت روی آرام کردن
 ه ن ق ب (هتقب) کجنگه کوتاه
 ه ن م ر هتم (محرکه خرابی از ان
 هتقوم) کسور نام مردی
 بین زمین و آسمان و از اولاد است
 ا هتوم قید بزرگ ز قبایل بید
 هتینو) کیدرین +
 و هینما (بفتح او از زم یعنی دره
 هینما) یا کسر شداده استون
 شباز شهباس زمان که جهت است
 با خود دارد و در وقت بگریختن
 ربتی هتام) یا کسر شد استون
 قید است از جن +
 و هینام) بفتح سخن که نمیده نشد
 هینوم مثل
 ه ن ن هتن) مخففة مفتوحة
 نوحین اصله من مثلاً هندا
 البعض هینف هنیقا
 و هینه (محرکه نوع از غار شیت
 و هانه) پید و ن چشم که در پستند
 باشد و بانمانده نزد پیشتر +

و هنانة کتامة یعنی هانم یقال ما
 بالبعیر هانم می بخرق
 و هین) بفتح و کسر المنون الاو
 لشدة
 و هونین) بالفتح و کسر نون الاو
 شهر است
 و هوز) بجا هاء الاو و هم الثانية
 و فتح مشددة صوت یحی هنامون
 مثل یقال تحو هوز و هنی
 بکسر و یقال لعل ههنا و هنی
 اقرب و یغیض همت و هنت
 متقلین لوقای سخن و لعی فی
 الالف ان شاء الله تعالی
 (مفتون) مرد و آری نیده +
 و ض (هتفتا) به هم و هینما
 کایر زبست و نالمیه +
 و هتات (گریان) یقال هت
 الله فهو هتون
 ه ان و هنیو) بفتح هنی و هنی
 قید است +
 و هن) کفر که کنان است
 و معنی آن نیز ان احد هتو
 یقال هذ هت و هتوات ای شیت
 هتات و هتو) متنی ه و جمع
 و فی الحدیث من هتو
 المهاجرة و عترة هتو
 نگو او فی مثل من یفر من هتو
 یطلق به ای یقوی باخته و هتو
 جا و متدد فی الشعر بد هتو
 لهنوت و هنت بسکون التورفة
 یها هنته و هنیته با بد ال
 ایاء لتایته هتو مصنف هتاتان
 هتو هتات و هتوات جمع و

یقال فی قلات هتو ای خصلات
 شتر و لا یقال ذبت فی الخیر و یقال
 هتو هتو و ریت هتو و هتو
 هتیت و یقال فی لند او یاهن اقبل
 و یاهنان اقبل و هتو و هتو
 ان ندخل فیه هتو لسیان الحوكة
 فتقول یا هتو کما تقول طرد کالیه
 قد تسع موت عمر متقول یا
 هتو فله و هتو و هتو لخص
 امدادی من هتو و یاهتو و هتو
 قلات هتو و هتو و حرکت
 و هتو مکره لکن در
 الاخت و هتو فی لاصه نه یا هنی
 اقبل و یاهنی اقبل و هنی نیرا
 و المرأة یا هنت اقلی بتکیر لوق
 کما تقول حن و بنت و ی
 هتات اقبلا و هتات اقبان و ی
 هتو اقبلی و هتو اقبلا
 یفان لوق اقلن و هتو لمرقزین
 و هتو) بفتح هتو و هتو
 ه ان می (هت هتنگا)
 کرم و هو که به عن فعلت
 و هتو) بفتح هتو و هتو
 بمت یقال قلات هتو ای هتو
 و هتو و هتو و هتو
 و هتو و هتو و هتو
 فی هتو و هتو ای هتو
 هتو و هتو و هتو و هتو
 لابلر هتو هتو هتو هتو
 یقول هتو و هتو و هتو
 و هتو) بکسر هتو یقال هتو
 یا رجل ای هتات و هتات و هتو
 هتو و هتو هتو هتو هتو

المأذبح كذا

(هو ذی) بهودی است
 و در (هو) بانغ دریا سے
 خرد که بریزش آب بشیاد مانند آن
 فراخ گردد اهو جمع برکت
 گویند آن بدن جیت که از کثرت
 بدن بر بعضی افتد +
 و هو (هو) با تا و لاکت جایی
 و هو (هو) بانغم تحت در گمانی
 اہم مصدر است +
 و هو (هو) کسی بنیستی و ملاکی
 منہ الحدیث من اطاع اللہ فلا
 هو اس قاطبہ ہوا برت جمع و فی
 الحدیث من اتق اللہ و اتق طوائف
 اہل ہلکات
 و ہوا (هو) بنا سے حکمت و دیران
 و ہوا (هو) بنا سے شکست و مرد
 ست و برجا مانده از منقہ روزگار
 بقال جبل ہار و ہار اہتاد و معتاد
 ہا بر مثل شائک و شاک
 در رجل ہیاں کشد لا مردست
 و ہوا (هو) گیس آنکہ بے ہکانہ
 در ہر چیز سے در آید +
 و ہوا (هو) کسزید زین لاک شوز
 و ہوا (هو) بنغم الفتورہ ہر گندہ
 جند و آنہ شکستہ کردہ از رنگ تودہ
 زمین پست ہا در سیا بان دشوار
 و ہوا (هو) کتہ بنیست بجا از
 و ہوا (هو) ہا رتہ بالامو ہوا بانغ
 و ہوا (هو) جیت بنا و برد سے ہر آن
 کار + و ہوا (هو) کمان برد +
 و ہوا (هو) شئی ہر گروانہ بدن از آن
 و ہوا (هو) شئی بر زمینت اورا

بر آن نیز ہوا کشتن قوسے را
 و بر روسہ در انتا قوم بر یکہ یگر
 و نصوت کردن بفرمن و ہتوار کردن
 چیز را و بر زمین زدن شکستن بنا
 را و شکستہ و دیران شدن آن
 عو (هو) مشلہ لازم متحد +
 و ہوا (هو) بر زمین زدن کسی را
 و افکندن دیرا و جو آن + و ہوا
 و ہوا (هو) فردوزیدن بنا ہوا
 مشلہ و افتادن در چیز سے بے
 ہاکی و زرا گرفتن تب قوم را و گذشتن
 شب یا بیشتر از آن و بیشتر از
 زمستان و شکستن سرا +
 و ہوا (هو) ہک و نیت شدن
 و ہوا (هو) نزد در پید بنا +
 و ہوا (هو) بانغم انریش
 بقال ما فی المون مثلک و ما در ہوا
 المون ہوا ای الناس
 و ہوا (هو) بانغ نہ وہ است میان
 بہو و فارس و ہر یکے را نامی است
 جدا گانہ و مجموع آن را اهو از
 خوانند و یکی از ان ہوا نیست
 و آن را مہو مہواست و ہکو مہکو
 و تہو و ہند سیا ہو ہوس و ہوا
 و ہوا (هو) و ہوا و ہوا
 و ہوا (هو) بانغ و شد الود چند
 عرف است کہ جیت حساب جبل
 وضع کردہ اند نام گے از لوک ہیر
 و ہوا (هو) مردن
 و ہوا (هو) بانغ نوسے
 از رفتار کہ بر زمین گپہ کنان نہ
 و کوفتن شکستن پشپ کشتن سخت
 خوردن و نرم را بدن شتر و تہاچی

اندر سخن بقال ہاسا لذت شبانی
 الفند و گرد و دیرن و الفند
 و ہوا (هو) حرکت نوسے از جنون
 و ہوا (هو) کتہ کشتن تیز شہوت
 و ہوا (هو) کفر و شتر ماہہ از منگوش
 و ہوا (هو) کابیر اندیشہ و ہنہانی
 کہ در دل نہیان دارند +
 و ہوا (هو) کتہ بخرامانی کتہ
 اہم مصدر است +
 و ہوا (هو) گتہان کشتن تیز شہوت
 و شہرنیک و رندہ +
 و ہوا (هو) کتہ شہرنیک
 و رندہ و التاء للمبالغۃ و مرد و ہیر
 و ہوا (هو) خوردہ +
 و ہوا (هو) سگری خوردگان صبر
 قو لہو الناس ہوسی بالزمان
 اہوسای یا کلوت طیبات الزمان
 والزمان یا کلہو بالموت
 و ہوا (هو) کتہ دیوانہ +
 و ہوا (هو) بانغ عدد
 بسیار ہوش ہائش ما لہواست
 بقال جاء بالہوش الما لہواست
 بالکثر تہو نیز ہوش در آمیختہ
 شدن و الفعل من نعرہ
 و ہوا (هو) بانغ نوسے و ہوا
 اضطراب اختلاط و منہ الحدیث یا کفر
 و ہوا (هو) لیل و ہوا شات
 الا شواق
 و ہوا (هو) موخے است
 و ہوا (هو) ہم دوسے و از لولہ
 اوست جہد ہن ہن قتان
 ہن اش کہ بے از شہناست +
 و ہوا (هو) کتہ کتہ بنیست ہیر

دھواشات ، بالغم کر پھا مردم و
 شتران باہم نینتہ د اموال حرام +
 دھواش ، بقم الفوقیہ عدویا
 مشتق من الموش قوادش شیخ
 وهو مقصود من التقادیش
 مهارش بالفتح آنچہ بزوری و غلبہ
 منہ الحدیث من اصحاب مالامن
 مهارش اذہبہ اللہ فی ظاہرہ
 قیل المھاوش کل ما لا یحب من حیوان
 حلہ کالتصبا لرتہ و لہو ذلک
 دس ، ہوش ہوشا حرکت
 مضطرب کریدر بحر شکر گشت از
 لاغزی و کذا ہوشت بطون ہماک
 ای اضطربت من الغزال
 (ہیویش) در آیین متن مردم سخن
 و جزآن و گردوخاک آوردن بار
 و مھاوشہ (آینت ہمدیگر را
 (ہوش) آیینت شد و آہوی کرین
 (ہشادش) آیینت شدن +
 د و ع (ہوش) بالفتح ہی آرز
 و عرص و سخن آن و دشمنی و بیغم +
 (ہواح) کوزاباہ ذی قعدہ
 ہواحا و ہواحقہ جمع + و نیز
 تے سے کردن +
 (رجل ہاخ) مرد آزمند +
 و رجل صالح قح کرینت سخت طریس
 (ہوش) بالکشر و رش و ہانگ
 در عرب ہواح مخلہ
 (من ن) ہاخ ہواحا ہنربک
 کریدر اندوہ ناک گشت + و نیز
 ہوش بریکٹر جستن و آہنگ
 کردن بگوشہ کردن بکلف
 ہیقن ہواحقہ مثلہ و نیز ہواح

و هیقن عترتے اسم است +
 (ہویم) بقی آوردن +
 (ہوش) بستمے کردن +
 د و ع (ہوش) بالفتح ہیز بسیا
 د و ف (ہوش) بالفتح و بیغم باد
 گرم و باد سرد از اضداد است +
 (ہوش) بالغم مرد ہی بنغیر و کول
 و بدول و پوست ہینا ند سے و
 کھائی مین نیتے است و ریف +
 د و ق (ہوش) بالفتح گردہ مثل اوتہ
 د و ک (ہوش) بالفتح کول بانڈکی
 زیرکی ہواک کھن ہواک کی حقو مثلہ
 د و ک (ہوش) بالغم گرد و خاک +
 (ہوش) حرکت کرلی +
 (ہوش) حرکت زمین بسے ناک
 د و ک الشکشداد سرگشتہ +
 د و ک (ہوش) ککتانہ بوسے ب
 د س ، ہواک ہواکا حرکت کرلی +
 (ہوش) چاہ کھندن
 (ہوش) بکراہاد سرگشتہ و بیباک
 در آئینہ و در حیز دورا کنندہ و دنیاکی
 ذوالشدات ہواکون انتم کما ہواکت
 ای ہود و الفساکای قہیدنا انتم
 (ہوش) بیباکی در حیز و افتاد و حیز
 (ہوش) سے پاکانہ بھیر سے
 در افتادن و سرگشتہ شدن +
 د و ل (ہوش) بالفتح ترس کار
 بیم ہک کراہ آن و در یافت نشور +
 احوال و ہواک جمع و ہواک ہاویل
 ہواک ہواک کصوون ہاکیہ است
 و ابو الحول شاعریت + و نیز
 ہواک ہکریست بکفل سر مردم نزدیک
 ہرمان بھر گردیدکہ آن طسم ہل است

(ہوش) بالغم من کار مردیک
 دناقتہ ہواک المجتاین) بالغم
 ہواک تیز خاطر و چالاک +
 دہواک (بالغم خریشین بینی دناز
 و زن کہ بگفت اندازد از حسن عجز
 و آتش کہ بوسے سرگند خو زند آہی
 در جاہلیت بودہ است +
 (ہواک) سراب نیتے است در آل
 (ہواک) بکراہاد سرگشتہ است اسپ را
 دہواک ہرمن ماہ و نام زن بید مطلب
 و ماور و روا کہ صحابہ است +
 و ابو ہالہ صحابی است کہ دخترش
 بند نام داشت و مذکورست در قاض
 (ہواک) کسفر جیل مرد سبک
 و مکان مہیل) بالفتح ہا
 خونک مہال بالفتح کذاک
 دن ، ہالہ ہواک ، بالفتح ترسانندہ
 دس ، قیل الشکان تہا ریل
 در گہا سے گوان گوان چرت ہستی
 (ہواک) کھٹ سوگند آتش نورند
 (ہواک) ترسانیدن و خود را
 ہیرا کلساس آراستن و زشت
 گردانیدن کار + و نیز ہواک
 آنچہ بران ترسانندہ آتش کہ بر آن
 سرگند بطور ذریعے در جاہلیت
 و هذا اذا رام فان یتصلحوا
 انسانا او قد و انما الیصلت
 علیہا و کان الشداتہ بطرحون ہا
 ملحمان حیث لا یشعر ہو لون ہا
 و نیز و آمد ہواک و بیل بینی کار ماکی
 ترسانندہ و گہا سے گوناگون
 و آرائش تصویر باو ظکار باو ہیرا
 دہواک بیاکیر ہوشم زخم ترسانندہ